

KOMM. OG REG. DEP	
15 JAN 2004	
03/3321-54	
Ark.	531.12
Avd. INN / AOS / AKB	

OMBUD

Kommunal og regionaldepartementet
Innvandringsavdelingen
V/ Lena Ekrem
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Likestillingsombudet
Postadresse: Postboks 8048 Dep. 0031 Oslo
Kontoradresse: Grensen 5, 0159 Oslo
Sentralbord: 22 24 25 61
Telefaks: 22 24 09 01
E-post: post@likestillingsombudet.no

Sendes også på e-post til Lena Ekrem: Lena.Ekrem@krd.dep.no

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Dato

03/3321-8 LEE

119/2003/414 ABB/BP

12. januar 2004

HØRING: OM VILKÅR FOR FAMILIEGJENFORENING – FORSLAG TIL ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN

Likestillingsombudet viser til departementets høringsbrev datert 4. november 2003.

I høringsbrevet foreslår departementet et par endringer i utlendingsforskriften § 23 første ledd bokstav a, med bakgrunn i to anmodningsvedtak fra Stortinget. Endringene består i at man for det første setter som vilkår for familiegjennforening at ekteskapskontraktene gir ektefellene lik, religiøs som lovmessig, rett til skilsmisse, i de tilfeller hvor ekteskapet er inngått i utlandet. Det andre forslaget omhandler de tilfeller hvor vedkommende som søker familiegjennforening har vært gift tidligere, og relaterer seg også til ekteskap inngått i utlandet. I henhold til dette forslaget kreves det dokumentert fra myndighetene i inngåelseslandet at ekteskapet er oppløst der før familiegjennforening kan gis.

Forslaget om endringene i vilkårene for familiegjennforening vil gjelde for både kvinnelige og mannlige herboende, og vil således ikke innebære noen forskjellsbehandling i forhold til likestillingsloven. Ombudet ser det som viktig å signalisere Norges holdning om at kvinner og menn skal ha like rettigheter generelt, også i forhold til skilsmisse. Det er derfor viktig å søke å bidra til holdningsendringer når det dreier seg om kvinner og menns rettigheter. Ombudet ser argumentet fremholdt av Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om at forslaget kan styrke kvinners rettigheter til å oppløse ekteskap uten mannens samtykke. Vi har likevel enkelte kritiske bemerkninger til forslagene fra departementet.

Likestillingsombudet er usikker på om departementets forslag innebærer effektive tiltak mot tvangsekteskap/ arrangerte ekteskap og at det i tillegg bidrar til å bedre kvinners stilling. I henhold til rapportene departementet har mottatt fra Universitetet og UD, ser Ombudet at det er noe usikkert hvilken effekt slike vilkår i utlendingsforskriften vil ha og om forslagene er et egnet middel til å fremme kvinners stilling. Ifølge rapporten fra Berit Torbjørnsrud, kan blant annet forslaget om å kreve dokumentert skilsmisse fra et annet land, vanskeliggjøre kvinners gjengifte og familiegjennforening her i Norge. Ifølge rapportene fra UD's utenriksstasjoner, er det også tvilsomt hvorvidt en forskriftsbestemmelse i norsk utlendingsforskrift vil legges til grunn og anerkjennes i andre land.

Som sagt, så er Ombudet opptatt av at man søker å bedre kvinners stilling på alle områder, også det rettslige. Så lenge man er usikker på hvilke virkninger forslaget vil ha for kvinners stilling, og om det i det hele tatt vil ha noen positiv virkning for kvinner, stiller imidlertid Ombudet seg svært kritisk til at forslagene gjennomføres. Etter vår mening bør man kun iverksette lovendringer hvor man har forholdsvis gode og entydige holdepunkter for at endringene vil fremme likestilling, herunder bedre kvinners stilling. Ombudet mener derfor at departementet bør se på om det er andre måter som heller er egnet til å løse problemstillingen, så som for eksempel bilaterale avtaler og gjennom frivillige organisasjoner. Ombudet tar imidlertid ikke stilling til hvilke midler som er best egnet til å løse problemstillingene.

Likestillingsombudet har ut over dette ingen kommentarer til de foreslåtte endringene.

Med vennlig hilsen

Kristin Mile
likestillingsombud

Saksbehandler: Anette Bjørlin Basma